

Miss ASD

De ontwikkeling van een nieuwe vragenlijst voor vrouwen met autisme

Drs. R.H.M. Grondhuis (GIOS), MSc. M.L. Bezemer (PIOG) & dr. E.M.A. Blijd-Hoogewys (KP)

r.grondhuis@inter-psy.nl

Inleiding

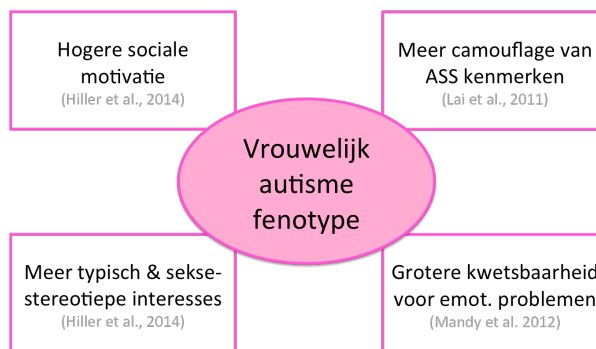
Achtergrond

Mensen met een autismespectrumstoornis (ASS) hebben beperkingen in enerzijds de sociale interactie en sociale communicatie, en anderzijds stereotiepe patronen in gedrag, interesses en/of activiteiten. ASS komt zowel voor bij mannen als bij vrouwen. De verdeling is 4,3:1 (Lai et al., 2011).

Vrouwen lijken onder-gediagnosticeerd te worden (door misdiagnose of late diagnose). Dit leidt vaak tot comorbide psychiatrische problemen, een hoger zorggebruik, hogere maatschappelijke kosten en een lagere kwaliteit van leven (Garcia-Primo et al., 2014). Aangedragen redenen voor het missen van de ASS-diagnose bij vrouwen zijn een hogere sociale motivatie (Hiller et al., 2014), meer camouflage van ASS-kenmerken (Lai et al., 2011) en meer typische en genderstereotype interesses (Hiller et al., 2014).

Er zijn steeds meer aanwijzingen voor het vrouwelijke ASS-fenotype (zie Figuur 1). De huidige diagnostische meetinstrumenten zijn echter gebaseerd op het mannelijke ASS-fenotype. Omdat identificatie van ASS bij vrouwen van groot belang is, hebben we (MB & EBH) een vragenlijst ontwikkeld die meer gericht is op de voor hen specifieke uiting van ASS: de Miss ASD.

Figuur 1: Vrouwelijk ASS fenotype

Naar Skuse & Mandy, 2015

Methoden

Testontwikkeling

De Miss ASD is ontwikkeld aan de hand van uitgebreid literatuuronderzoek (o.a. wetenschappelijke artikelen & autobiografische verhalen), klinische ervaring en data-analyse van itemresponsen van mannen en vrouwen op veel gebruikte ASS-vragenlijsten (AQ $N_m = 106$, $N_v = 88$; SRS-A $N_m = 36$, $N_v = 27$; BRIEF-A $N_m = 181$, $N_v = 73$).

De uiteindelijk geformuleerde items van de Miss ASD beslaan de DSM-5 diagnostische ASS-criteria, meer vrouwelijke ASS-uitingen en de door vrouwen vaak toegepaste camouflerende en compenserende strategieën.

Per item van de Miss ASD zijn er vier antwoordmogelijkheden, lopend van helemaal niet van toepassing (1) tot helemaal van toepassing (4). Zie Figuur 2 voor een aantal voorbeelditems.

Figuur 2: Voorbeelditems Miss ASD

1. Ik ben moe na sociaal contact.
2. Ik kan me niet goed afsluiten voor bepaalde prikkels (zoals geluid, aanraking of geur).
3. Ik lijk sociaal, maar heb hier toch (veel) moeite mee.
4. Ik heb veel sociaal gedrag geleerd door te observeren en te kopiëren.
5. Ik verzamel informatie over bepaalde onderwerpen (bijv. vogel- of plantensoorten, het weer, beroemdheden, ...).

Resultaten & discussie

Voorlopige resultaten

De conceptversie van de Miss ASD vragenlijst bevat 121 items. Deze wordt op dit moment aan een klankbordgroep voorgelegd (ervaringsdeskundigen & klinische experts). Doel is om de vragenlijst in te korten en eventuele inhoudelijke en/of tekstuele aanpassingen te doen. Daarna zal onderzoek naar de psychometrische eigenschappen starten (betrouwbaarheid & validiteit) en vervolgens vindt normeringsonderzoek plaats.

Discussie

De vragenlijst is bedoeld als case-identification instrument om vrouwen te identificeren met mogelijk ASS. Wanneer er ASS-kenmerken aanwezig zijn, dan is uitgebreide ASS-diagnostiek aangewezen.

Referenties

Garcia-Primo, P., Hellendoorn, A., Charman, T., Roeyers, H., Dereu, M., Roge, B., ... Canal-Bedia, R. (2014). Screening for autism spectrum disorders: state of the art in Europe. *European child & adolescent psychiatry*, 23, 1005-1021.

Hiller, R.M., Young, R.L., & Weber, N. (2014). Sex differences in autism spectrum disorder based on DSM-5 criteria: evidence from clinician and teacher reporting. *Journal of abnormal child psychology*, 42, 1381-1393.

Lai, M.-C., Lombardo, M.V., Pasco, G., Ruigrok, A.N., Wheelwright, S.J., Sadek, S.A., ... Baron-Cohen, S. (2011). A behavioral comparison of male and female adults with high functioning autism spectrum conditions. *PLoS ONE*, 6(6), e20835.

Mandy, W., Chilvers, R., Chowdhury, U., Salter, G., Seigal, A., Skuse, D. (2012). Sex differences in autism spectrum disorder: Evidence from a large sample of children and adolescents. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 42, 1304-1313.

INTER-PSY

